

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

MKUTANO WA SABA

YATOKANAYO NA KIKAO CHA AROBAINI NA SABA

14 JUNI, 2017

MKUTANO WA SABA

KIKAO CHA AROBAINI NA SABA TAREHE 14 JUNI, 2017

I. DUA:

Saa 3:00 asubuhi Kikao kilianza kikiongozwa na Mwenyekiti Mhe. Mussa A. Zungu na alisoma Dua.

Makatibu mezani:

1. Ndg. Laurance Makigi
2. Ndg. Asia Minja

II. MASWALI

Maswali yafuatayo yaliulizwa na kujibiwa:-

OFISI YA RAIS (TAMISEMI)

Swali Na. 384: Mhe. Sikudhani Yasini Chikambo

Nyongeza: Mhe. Sikudhani Yasini Chikambo

Swali Na. 385: Mhe. Silvestry Francis Koka

Nyongeza: Mhe. Silvestry Francis Koka
Mhe. Joseph Roman Selasini
Mhe. Oliver Daniel Semuguluka

Swali Na. 386: Mhe. Upendo Furaha Peneza

Nyongeza: Mhe. Upendo Furaha Peneza
Mhe. Pauline Philipo Gekul
Mhe. Angelina Adam Malembeka

Swali Na. 387: Mhe. Cecilia Daniel Paresso (kny: Mhe. Dkt. Godwin Oloyce Mollel)

Nyongeza: Mhe. Cecilia Daniel Paresso
Mhe. Dau Mbaraka Kitwana
Mhe. Maryam Salum Msabaha
Mhe. Daimu Iddi Mpakate

WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO

Swali Na. 388: Mhe. Mwantumu Dau Haji

Nyongeza: Mhe. Mwantumu Dau Haji
Mhe. Riziki Shahari Ngwali
Mhe. Isack Aloyce Kamwele
Mhe. Ally Seif Ungando

WIZARA YA KILIMO, MIFUGO NA UVUVI

Swali Na. 389: Mhe. Innocent Sebba Bilakwate

Nyongeza: Mhe. Innocent Sebba Bilakwate
Mhe. Moshi Selemani Kakoso
Mhe. Naghenjwa Livingstone Kaboyoka

Swali Na. 390: Mhe. Joseph Kizito Mhagama

Nyongeza: Mhe. Joseph Kitizo Mhagama

Swali Na. 391: Mhe. George Malima Lubeleje

Nyongeza: Mhe. George Malima Lubeleje
Mhe. Mwita Mwikwabe Waitara

WIZARA YA ARDHI, NYUMBA NA MAENDELEO YA MAKAZI

Swali Na. 392: Mhe. Salma Mohamed Mwassa

Nyongeza: Mhe. Salma Mohamed Mwassa
Mhe. Stella Ikupa Alex
Mhe. Flatei Gregory Massay
Mhe. Zainab Matitu Vullu

WIZARA YA NISHATI NA MADINI

Swali Na. 393: Mhe. Daimu Iddi Mpakate

Nyongeza: Mhe. Daimu Iddi Mpakate

MATANGAZO

1. Wageni mbalimbali walitambulishwa Bungeni.
2. Wabunge walitangaziwa kuwepo kwa Wataalam wa Afya ya Sikio kuanzia tarehe 14 – 16 Juni, 2017.

III. MUSWADA WA SHERIA WA SERIKALI

Muswada wa Sheria ya Fedha wa Mwaka 2017 (*The Finance Bill, 2017*) ulisomwa Bungeni kwa Mara ya Kwanza kwa kusoma jina refu la Muswada.

IV. AZIMIO LA BUNGE

Mhe. Capt. George Huruma Mkuchika aliwasilisha Azimio la Bunge la kumpongeza Mhe. Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Dkt. John Pombe Magufuli kwa hatua anazochukua kukabiliana na upotevu wa Mapato ya Serikali katika Sekta ya Madini nchini na alitoa Hoja ambayo iliungwa mkono.

Wafuatao walichangia Azimio hili:-

1. Mhe. Norman Sigalla King	-	CCM
2. Mhe. Abdallah Ally Mtolea	-	CUF
3. Mhe. Japhet Ngailonga Hasunga	-	CCM
4. Mhe. Kangi Alphaxard Lugola	-	CCM
5. Mhe. Tundu Antiphas Lissu	-	CHADEMA

Wakati akichangia kiti kilimsisitiza mchangiaji kutumia lugha ya Kibunge.

6. Mhe. Livingstone Joseph Lusinde	-	CCM
7. Mhe. Jenista Joakim Mhagama	-	Waziri wa Nchi (Ofisi ya Waziri Mkuu)

Mtoa Hoja Mhe. Capt. George Huruma Mkuchika alihitimisha na Bunge lilihojiwa na kuafiki.

MWONGOZO WA SPIKA

Mhe. Jenista Joakim Mhagama, Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge, Kazi, Vijana na Walemavu) alitumia Kifungu 68(7) na Ibara ya 66 ya Katiba kutaka kujua kama ni halali kwa Wabunge katika michango kuwataja Marais wastaafu kwamba nao wamehusika katika Sakata la Madini. Mwenyekiti alitoa Mwongozo kwamba kwa mujibu wa Katiba Marais Wastaafu wana kinga hivyo alishauri Wabunge kuzingatia matakwa ya Katiba.

V. HOJA ZA SERIKALI

Hoja ya Hali ya Uchumi wa Taifa 2016 na Mpango wa Maendeleo wa Taifa 2017/18 na Mapendekezo ya Serikali kuhusu Makadirio ya Mapato na Matumizi kwa Mwaka 2017/2018 iliendelea kujadiliwa na wafuatao walipata nafasi ya kuchangia:-

1. Mhe. Ruth Hiyob Mollel	-	CHADEMA
2. Mhe. Kangi Alphaxard Lugola	-	CCM

3. Mhe. Martha Moses Mlata	-	CCM
4. Mhe. Leonidas Tutubert Gama	-	CCM
5. Mhe. Hussein Mohamed Bashe	-	CCM
6. Mhe. Magdallena Hamisi Sakaya	-	CUF
7. Mhe. Conchesta Leonce Rwamlaza	-	CHADEMA
8. Mhe. Juliana Daniel Shonza	-	CCM
9. Mhe. Augustino Manyanda Masele	-	CCM
10. Mhe. Joel Mwaka Makanyaka	-	CCM
11. Mhe. Leah Jeremiah Komanya	-	CCM
12. Mhe. Seif Said Gulamali	-	CCM

VI. KUSITISHA SHUGHULI ZA BUNGE

saa 7:00 mchana Bunge lilisitishwa mpaka saa 10:00 jioni.

VII. BUNGE KURUDIA

Saa 10:00 jioni Bunge lilirudia na Mwenyekiti (Mhe. Mussa A. Zungu) aliongoza Kikao na mjadala uliendelea:-

13. Mhe. Salma Mohamed Mwassa	-	CUF
14. Mhe. Naghenjwa Livingstone Kaboyoka	-	CHADEMA
15. Mhe. Joram Ismael Hongoli	-	CCM
16. Mhe. Boniphace Mwita Getere	-	CCM
17. Mhe. Edward Franza Mwalongo	-	CCM
18. Mhe. Felister Aloyce Bura	-	CCM
19. Mhe. Jerome Dismas Bwanausi	-	CCM
20. Mhe. Ali Salum Khamis	-	CUF
21. Mhe. Zainab Mussa Bakari	-	CHADEMA
22. Mhe. Innocent Sebba Bilakwate	-	CCM
23. Mhe. Salome Wycliffe Makamba	-	CHADEMA
24. Mhe. Abdallah Hamis Ulega	-	CCM

Mwenyekiti alitoa Mwongozo wa Kiti kwa Waheshimiwa Wabunge wote kuangalia Kanuni wanapochangia na kutotumia lugha ya kuudhi.

VIII. KUAHIRISHA BUNGE

Saa 12:00 Bunge liliahirishwa mpaka siku ya Alhamisi tarehe 14 Juni 2017.